

ZAPISNIK

9. Redne seje komisije za zdravstveno in socialno varstvo, 20. 05. 2025, ob 10. uri na ZDUS

Prisotni člani: Vijola Bertalanič, Milojka Kolar Celarc, Marjeta Šibav, Roman Cvetko, Rosvita Svenšek

Odsotni: Andrejka Fricelj, Boris Pogačar, Jože Veternik

Prisotni drugi vabljeni:

AD 1 Ugotovitev sklepčnosti in potrditev dnevnega reda

Sklep št. 1: Ugotovljena je sklepčnost in potrjen predlagan dnevni red:

1. Ugotovitev sklepčnosti in potrditev dnevnega reda
2. Potrditev zapisnika 8. redne seje
3. Obravnava in oblikovanje pripomb na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu-ZSV-L (JR do 23. 5. 2025)
4. Obravnava in oblikovanje pripomb na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (JR do 23. 5. 2025)
5. Informacija o obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1B), ki je bil v javni razpravi do 24. 2. 2025
6. Razno:
 - Poziv k sodelovanju pri oblikovanju Resolucije o nacionalnem planu ZV 2026 - 2036

Ad 2 Potrditev zapisnika prejšnje seje

Na zapisnik 8. redne seje ni bilo pripomb.

Sklep št. 2: Potrjen je zapisnik 8. redne seje.

Ad 3 Obravnava in oblikovanje pripomb na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem varstvu-ZSV-L (JR do 23. 5. 2025)

Ugotavljamo, da je novela namenjena predvsem uvedbi nove socialno varstvene storitve »podpora v skupnosti« in tehničnim rešitvam, ki sledijo cilju te nove opredelitve ter posledično zmanjševanju institucionalnega varstva. Pogrešamo definicijo te storitve, kaj zajema, komu je namenjena. Ali se s tem zagotavlja pravna podlaga za delovanje stanovanjskih skupin? Podpora v skupnosti predstavlja alternativo institucionalnemu varstvu.

K posameznim členom pa smo v razpravi oblikovali naslednje dopolnitve teksta novele Zakona o socialnem varstvu:

K 6. členu

Socialnovarstveno storitev podpore v skupnosti lahko poleg posebnih socialnovarstvenih zavodov za odrasle, varstveno delovnih centrov in zavodov za usposabljanje izvajajo tudi **pravne osebe zasebnega prava s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju socialnega varstva** na podlagi podeljene koncesije. Postopek za pridobitev soglasja pravnih oseb zasebnega prava za izvajanje podpore v skupnosti ter pogoje za izvajanje le te predpiše minister pristojen za deinstitutionalizacijo. Menimo naslednje:

- pravne osebe zasebnega prava s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju socialnega varstva so nevladne organizacije in društva, ki jih lahko ustanovi kdor koli. Skrbi nas privatizacija sociale, ki ne bo naravnana na potrebe ljudi temveč na ustvarjanje dobička izvajalcev, kar bo zopet pomenilo prelivanje javnega denarja v zasebne žepe v kolikor ne bo v zakonu jasno opredeljeno, da se morajo dobički vračati v dejavnost socialnovarstvenih storitev ne pa v osebni luksuz izvajalcev
- kdo je ta minister za deinstitutionalizacijo
- na kakšen način se bodo podeljevale koncesije in v kakšnem obsegu. Opredeliti je potrebno postopek podeljevanja in odvzema koncesij za opravljanje dela podpore v skupnosti ali pa napotilo, da se smiselno uporablja določbe osnovnega Zakona o SV.
- Opredeliti je potrebno, kako bo tekel nadzor nad opravljanjem socialnovarstvenih storitev podpore v skupnosti oziroma napotiti na smiselno uporabo določb Zakona o SV

V kolikor določila glede podeljevanje in odvzema koncesij pravnim osebam zasebnega prava s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju socialnega varstva in določila o nadzoru izvajanja storitev podpore v skupnosti ter določila o prepovedi prelivanja javnih sredstev v zasebne žepe ne bodo jasno zakonsko določena, predlagamo, da se v 6. členu iz 1. odstavka 54c člena črta dikcija: "in pravne osebe zasebnega prava s statusom nevladne organizacije v javnem interesu na področju socialnega varstva"

K 15. členu

Ne soglašamo z opredelitvijo, da se z začetkom izvajanja socialnovarstvene storitve podpora v skupnosti, sorazmerno zmanjšujejo kapacitete v institucionalnem varstvu. Nekateri stanovalci namreč zaradi svojega zdravstvenega in duševnega stanja niso primerni za prehod iz institucionalnega varstva na podporo v skupnosti, čeprav sprva ne kaže tako, ker so situacije nepredvidljive. Vsak ne more poskrbeti sam zase, osebne stiske se povečujejo kar lahko privede tudi v samomorilnost, saj je premalo varovalk. Bivalne skupnosti so direktno povezane z zavodi in tesno sodelujejo pri zagotavljanju varnosti oskrbovancev. Ne nazadnje se lahko stanovalci, ki niso primerni za bivalno skupnost, vrnejo v zavod. Kdo bo izvajal socialno varstvo pri podpori v skupnosti?

K 16. členu

Ta člen podeljuje (ne glede na 2. odstavek 8. člena ZZdej) opravljanje zdravstvene nege in zdravstvene rehabilitacije kot del osnovne zdravstvene dejavnosti tudi izvajalcem podpore v skupnosti iz 54.c. člena tega zakona, torej tudi pravnim oseba zasebnega prava brez ustreznega znanja in zdravstvenega kadra. Novela zakona določa, da se za izvajalce podpore v skupnosti za opravljanje zdravstvene nege in zdravstvene rehabilitacije kot del osnovne zdravstvene dejavnosti

smiselno uporablja 8. člen zakona, ki ureja zdravstveno dejavnost (dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti, zdravstveni delavci). Kako bo s tem preverjanjem pri podeljevanju koncesij?

Sklep št. 3: Predsednica komisije pripravi čistopis in ga pošlje članom v soglasje ter nato v tajništvo ZDUS, da ga v okviru javne razprave, ki traja do 23. 5. 2025, posreduje v glavno pisarno MSP .

Ad 4 Obravnava in oblikovanje pripomb na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (JR do 23. 5. 2025)

V razpravi smo poudarili, da podpiramo naslednje rešitve:

- dopolnitev nalog, za katere so sredstva zagotovljena iz proračuna in razbremenjujejo zdravstveno blagajno. Podpiramo tudi delno proračunsko varovalko ob višjih stroških ZZZS v korist povečanja stabilnosti zdravstvene blagajne
- jasno opredeljene pristojnosti ZZZS za oblikovanje obračunskih modelov ter cen zdravstvenih storitev ter zavezo, da so izvajalci zdravstvenih storitev potrebne podatke dolžni pošiljati plačniku (ZZZS)
- prizadevanja, da je plačnik (ZZZS) pristojen ne le za nadzor izvajanja pogodbenih obveznosti izvajalcev zdravstvenih storitev temveč tudi za strokovno medicinsko kontrolo.

V noveli zakona pogrešamo rešitve za nekatere izzive, ki bi jih bilo v novelo potrebno dodatno vključiti in sicer:

- progresivnost obveznega zdravstvenega prispevka -OZP
- povrnitev potnih stroškov pacientom, ki gredo na specialistične preglede, posege in operacije v bolnišnice, ki niso najbližje kraju stalnega prebivališča, kot posledica predolghih čakalnih dob
- Zagotovitev financiranja vseh stroškov zdravljenja otrok in mladostnikov v tujini, ki imajo razne redke genetske bolezni. V Sloveniji je namreč vsako leto več otrok, ki imajo redke genetske bolezni za zdravljenje katerih občani, državljani, podjetja, svojci itd zbiramo denar. To je absurd in to prakso je potrebno ukiniti in sistemsko urediti. Za skupne stroške ZZZS so to majhna sredstva, za otroke in starše teh otrok pa pomenijo življenje .
- V noveli zakona je potrebno urediti tudi plačevanje stroškov ekipe helikopterske nujne medicinske pomoči in Gorske reševalne službe. Trenutno del teh stroškov, tj. stroške helikopterja, zdravnika letalca in zdravstvenika letalca financira ZZZS, stroške GRS pa ne. Absurd te dejavnosti, ki je zelo nevarna in tvegana pa je ta, da ekipa pogosto rešuje planince in gornike, ki so neprimerno obuti in opremljeni. Gre večinoma za tuje gornike, ki dobesedno v snegu hodijo v supergah v gore. Zadnji primer je, ko je ekipa HNMP reševala dva tuja gornika pod Skuto z obutvijo, ki je bila bolj primerna za sprehod pa travi. Zakon mora omogočiti, da ZZZS te stroške reševanja zaračuna takšnemu gorniku, saj ni primerno, da slovenski zavarovanci financiramo takšne nepremišljene podvige.

Dopolnitve, ki jih predlagamo k posameznim členom novele:

K 2. členu

24. točka tega člena določa, da so otroci do 18. leta, ki niso zavarovani kot družinski člani,

samostojni zavarovanci, če njihovi starši ne skrbijo zanje. Rešitev sicer pozdravljamo, sprašujemo pa kako in kdo bo to ugotavljal oziroma preverjal, da bo to določilo izvedljivo.

K 21. členu

- **v petem odstavku** je potrebno dodati besedo »zdravstvenega«, tako da prvi stavek glasi: »Zavod je organiziran tako, da zagotavlja učinkovito upravljanje s sredstvi obveznega zdravstvenega zavarovanja in....«
- **sedmi odstavek** tega člena določa naloge ZZZS v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki so bile do sedaj določene v Statutu ZZZS. Menimo, da so našete pristojnosti ZZZS zožene le na izvedbene in administrativne naloge. Potrebno je dodati temeljno nalogo ZZZS, da sodeluje tako pri razvoju obveznega zdravstvenega zavarovanja kot tudi pri pripravi strateških dokumentov za področje zdravstva in ureja odnose med ZZZS in izvajalci zdravstvenih storitev. Značilnost Bismarckovega modela zdravstvenega zavarovanja, ki ga imamo tudi v Sloveniji, je namreč, da je vloga države zakonodajna, ter da določi smernice razvoja in finančni okvir, s področjem pa nato avtonomno upravljajo plačniki prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje pri nosilcu obveznega zdravstvenega zavarovanja (ZZZS).

V točki 6 je opredeljeno, da ZZZS določa sezname zdravstvenih storitev, zagotovljenih v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja. Seznami oziroma šifranti zdravstvenih storitev so le tehnični pripomoček za spremljanje opravljenega dela izvajalcev. Tu gre za obračunske modele vrst zdravstvenih storitev po posameznih zdravstvenih dejavnostih, ki so pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Seznam zdravstvenih storitev se pripravi na osnovi pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Le-te mora določiti zakonodajalec v zakonu, sicer so ustavno sporne.

V točki 12 je zapisano, da ZZZS zagotavlja dostopnost pravic, kar ni ustrezno, saj je odvisno od vrste drugih dejavnikov za katere ni pristojen ZZZS (mreža javne zdravstvene službe, pristojnosti ustanoviteljev JZZ in podeljevalcev koncesij, standardov storilnosti itd).

K 22. členu

Predlagamo dopolnitev tretjega odstavka tako, da glasi: »Zavod s premoženjem ravna samostojno in gospodarno.«

K 23., 25. in 26. členu

Menimo, da podrobno naštevanje nalog organov ZZZS ni zakonska materija, saj omejuje prožnost in efektivnost ZZZS, in ne omogoča potrebne fleksibilnosti za učinkovito prilagajanje sprotnim potrebam. Podrobne naloge se določijo v statutu, ki ga je lažje spreminjati kot zakonska določila.

K 24. členu

Ne soglašamo z omejitvijo imenovanja članov skupščine le dvakrat zaporedoma. To ni politična funkcija temveč strokovna, člani morajo imeti znanje s področja zdravstvenega sistema, da lahko kvalitetno zastopajo interese plačnikov prispevkov. Omejitev zato ni potrebna, saj ne doprinese k boljšemu delu, omejevanje stroke pa ni primerno.

K 27. členu

- naštevanje podrobnih pogojev za imenovanje generalnega direktorja ni zakonska materija, temveč to sodi v statut
- ne soglašamo z omejitvijo, da je generalni direktor lahko ponovno imenovan samo enkrat in predlagamo, da se omejitev črta. Strokovnjaka, ki ima dobre rezultate pri upravljanju javnega sklada obveznega zdravstvenega zavarovanja in zavarovanja za dolgotrajno oskrbo, je škoda izgubiti, saj v veliki meri pripomore k zdravstveni in socialni varnosti prebivalcev.

K 33. členu

Razumemo sicer namen predlagatelja, da lahko ZZZS zahteva povrnitev stroškov opravljenih zdravstvenih storitev, ki so nastali bodisi zaradi izvajanja prostočasne aktivnosti s povečanim tveganjem za zdravje in varnost zavarovane osebe, bodisi ker je zavarovana oseba povzročila ogroženost, zaradi katere so nastali stroški nujnega ukrepanja, oziroma povzročila nesrečo. Menimo pa, da je ta institut popolnoma nedodelan.

Sklep št. 4: Predsednica komisije pripravi čistopis in ga pošlje članom v soglasje ter nato v tajništvo ZDUS, da ga v okviru javne razprave, ki traja do 23. 5. 2025, posreduje v glavno pisarno MZ.

Ad 5 Informacija o obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1B), ki je bil v javni razpravi do 24. 2. 2025ov

Novela zakona je bila 19. 5. 2025 posredovana v parafo službi vlade za zakonodajo, naslednji dan je bila parafirana in poslana v DZ, ki jo bo obravnaval po nujnem postopku. Če v noveli, ki jo bo sprejel DZ, ne bo ugodeno naši zahtevi, da je zavezanec za prispevek upokoјencev za DO ZPIZ in ne upokoјenec sam, bo to podlaga za Ustavno pritožbo.

Sklep št. 5: Spremljamo, kdaj bo sprejet in objavljen tekst novele ZDOsk-1B, ki je podlaga, da sprožimo postopek ustavne pritožbe, če zahtevi ZDUS ne bo ugodeno.

Ad 6 Razno - Poziv k sodelovanju pri oblikovanju Resolucije o nacionalnem planu ZV 2026 - 2036

Ministrstvo za zdravje je 18. 04. 2025 poslalo institucijam, ki delujejo v zdravstvenem sistemu poziv k sodelovanju pri oblikovanju Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2026 – 2036. Od zainteresirane javnosti oziroma nevladnih organizacij pa je poziv prejela edino Zveza organizacij pacientov Slovenije. Menimo, da je nacionalni plan zdravstvenega varstva 2026 – 2036 pomemben za kvaliteto življenja v Sloveniji in še posebej za upokoјence, ki so ena najranljivejših skupin prebivalcev. Zato bi moral biti pozvan tudi ZDUS, da tvorno sodeluje pri oblikovanju tega dokumenta.

Sklep št. 6: ker so upokoјenci ena najranljivejših skupin prebivalcev v zdravstvenem sistemu, bi morali sodelovati pri oblikovanju Resolucije o nacionalnem planu ZV 2026 - 2036

Seja je bila zaključena ob 13. uri.

mag. Rosvita Svenšek
Predsednica komisije